

Кои са неандерталците (и как новите изследвания показват, че съвсем не са примитивни)

Новини | Наука | на 08.11.2022 06:00 | от Константина Василева-Славейкова

Защо говорим за това?

Все още има много погрешни митове за неандерталците, а съвременната наука открива все по-интересни неща за тях. Само преди няколко седмици един от учените, които ги изследват, получи Нобелова награда за приноса си.

Оскар за изследователски открития

Децата в Швеция, както и в България и навсякъде по света, обичат да гостуват у приятели. Миналия месец обаче дъщерята на учения Сванте Паабо не очаква, че докато пътува да я прибере, баща ѝ е получил обаждане, че вече има Нобелова награда! Това е нещо като оскара на научните награди!

Професор Паабо печели наградата за физиология или медицина. По-специално за изследванията си върху генома на хоминините. Уау! Сигурно се чудиш какво означава това.

Медикът Габриела Бийр обяснява за британската Организация за изследване на рака, че нашата ДНК е като писмена инструкция как да се изгради организъмът ни. Инструкциите са подредени в параграфи, наречени *гени*. Текстът е разделен на глави (*хромозоми*), а цялата информация за всеки организъм е наречена *геном*. С други думи, разчитането на един геном е като да си преведеш информацията за цял един организъм.

Хоминини те са група, в която влизат изчезналите ни родственици и ние, съвременните хора. На латински нашият вид е *хомо сапиенс*, или мислещ/разумен човек. Паабо *секвенира* други хоминини: тоест разчита правилната поредност на генетичната им информация. Така научава повече за тях. Той изучава неандерталци и дори непознат допреди вид - Денисовия човек (кръстен на сибирската Денисова пещера, където е открит през 2008 г.). Откритията му помагат да научим повече за историята на вида ни. Помагат и да се създаде нова научна сфера. *Палеогеномика* та изследва генома на изчезнали видове.

И все пак: какво е неандерталец?

Странни части от череп били открити през 19. век в долината Неандертал, близо до немския град Дюселдорф. Черепът приличал на човешки, но с някои видими разлики. По-късно немски и британски изследователи го определят като отделен вид.

Наричат го неандерталец и ранните предположения за него не са много ласкателни. Сигурно си чувал деца и възрастни да казват: "Не се дръж като неандерталец!". Използва се като нарицателно за неразвит, груб, примитивен. В началото наистина учените предполагали, че неандерталците са били по-малко развити. Иначе защо са изчезнали преди около 40-42 хиляди години, изместени от хомо сапиенс?

Смятало се, че ако са били по-умни, са щели да оцелеят. Днес това се оказва доста преувеличено. Новите изследвания показват, че те съвсем не са били примитивни. Открити са сложни инструменти, бижута и пещерно изкуство от тях. Находките показват сложен социален живот с технически и когнитивни (мисловни) умения, сходни на тези на хомо сапиенс.

Преди дни екип от международни учени публикува и [ново изследване](#) върху група от неандерталци, населявали планината Алтай. От него научаваме за сплотените им семейни групи и живота в малките им общности.

Неандерталско наследство

Все още е мистерия защо са изчезнали неандерталците. Знаем със сигурност, че поне част са създали семейства с хомо сапиенс. Изследванията на генома показват, че днес повечето хора в Европа и Азия имат 2 до 3% неандерталска ДНК!

Тази ДНК не означава, че днес са примитивни, а че имат общи прадеди с този вид. Някои неандерталски гени всъщност доста помагат. Някои за храносмилане, а други - при справяне с вируси и бактерии.

Науката е удивителна. Тя се обновява непрекъснато. Следващия път, като чуеш някой да използва "неандерталец" като обида, ще знаеш, че скоро не е чел за новите открития.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
</book/2545-koi-sa-neandertalstite-i-kak-novite-izsledvaniya-pokazvat-che-savsem-ne-sa-primitivni>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

